

Fylkesmannen i Oppland

Prosjekt «Flyktninger som ressurs»

Bakgrunn

- Introduksjonsprogrammet har for dårlig resultater i tilknytning til integreringsarbeidet med mål og arbeid/utdanning (44 % overgang til arbeid/utdanning, derav 19 % overgang arbeid i 2014)
- Mange kommuner i Oppland har nedgang i folketallet.
 - Demografibilde til Oppland er utfordrende (fødselsunderskudd, eldre befolkning, lite tilflytting mv)

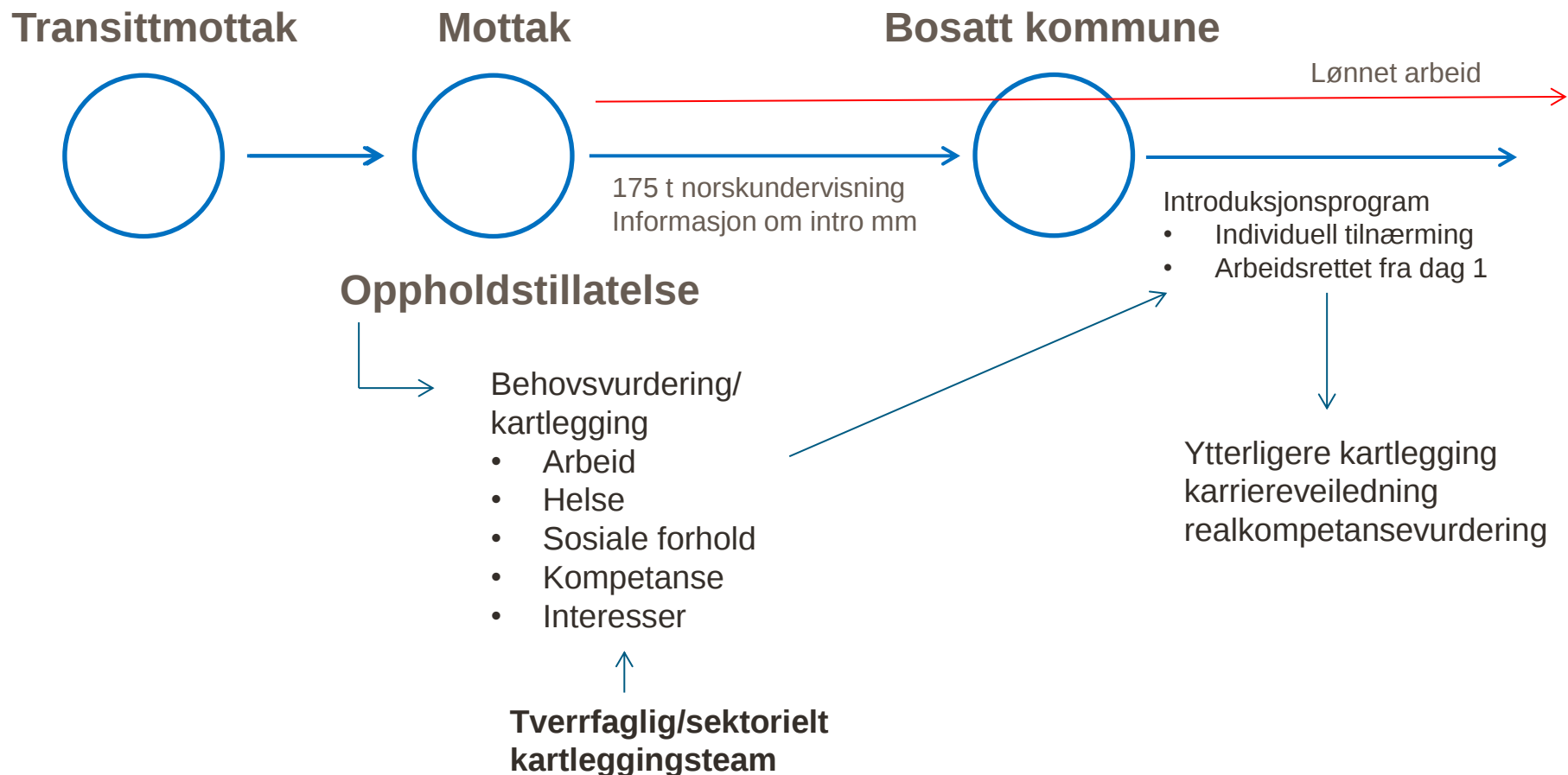

Bakgrunn forts

- Det som hindrer sterkere befolkningsnedgang er tilflytting. Arbeidsinnvandring og tilflytting av flyktninger er det som i dag «redder» Opplandssamfunnet. Likevel ses mottak av flyktninger i arbeidsfør alder ofte som et problem og ikke som en ressurs.
- Med vårt prosjekt/pilot – å utvikle en ressursmodell i to/tre kommuner – ønsker vi (NAV, FM OFK), i samarbeid med Høgskolen i Lillehammer (HiL), å snu denne holdningen og se på flyktninger som en ressurs både i arbeids- og samfunnsliv

Utfordring: Starter vi for sent med opplæringen?

Utfordringsbilde

Asylmottak/mottak

- Manglende krav til gjennomføring av norsk og samfunnskunnskap når oppholds- og arbeidstillatelse er gitt. Oppbevaring i stedet for å forberede fremtiden mot arbeid/utdanning.

Helhetlig og strategisk tilnærming og tverrsektoriell forankring

- Manglende strategisk plan i tilknytning til helhetlig tilnærming til integrering fra kommuner, fylkeskommuner og regional stat. For liten grad av tverrsektoriell forankring på leder-, administrativt- og politisk nivå kommunalt og regionalt nivå.

Boligpolitisk arbeid

- For dårlig utnyttelse av Husbankens virkemidler samt kommunenes muligheter til å yte startlån med mål om å eie bolig. Manglende system for å fange opp tilgjengelig boliger på det private marked.

Utfordringsbilde forts

Arbeidsgivere/arbeidsmarkedet

- Manglende norskkunnskap og uskrevne regler (arbeidsplass/den enkelte) kan skape barrierer for deltakelse i arbeidslivet. For lite målrettet og systematisk kontakt fra NAV mot arbeidsgivere.

Lov om grunnskolen og den videregående opplæringa (Opplæringsloven)

- Praktisering av opplæringsloven, - overgang mellom utdanningsnivåene og forholdet til Introduksjonsloven.

Hovedtariffavtalen for Kommunal Sektor 2014 - 2016

- Avtaleverket for pedagogisk personell er en mulig barriere for å gjennomføre helårlig program og på fulltid

Utfordringsbilde forts

Individuelt tilpasset opplegg

- For liten grad av individuell tilnærming ved bosetting og integrering. Manglende tverrsektoriell kartlegging på et tidlig tidspunkt.

Regelverk innenfor arbeidsmarkedstiltakene

- Regelverket innenfor arbeidsmarkedstiltakene blir i noen tilfeller en hindring for å finne/lage fleksible løsninger tilpasset den enkeltes behov og situasjon.

Kunnskap om verdier, holdninger og regler i det norske samfunn

- Mangelfull forståelse av det norske samfunn/kultur, hva er lov/akseptert og ikke. Hjelp til med å «knekke den norske koden».

Viktige forhold fremover

- Starte arbeidet allerede mens de bor i mottak
 - Kartlegge både kompetanse og interesser => ut i nærmiljøet
- Politisk forankring og vilje til å integrere/inkludere nybosatte flyktninger og innvandrere
- Felles ansvar og mål som fordrer samarbeid på tvers av sektorer/etater, ulike forvaltningsnivåer og mellom det offentlige og private
- Jobbe forebyggende mot radikalisering – drive holdningsarbeid

Noen viktige faktorer for inkludering og bolyst

I tillegg til jobb, bolig og norskferdigheter/språk

- Tilgang på kulturtilbud, muligheter for fritidsaktiviteter – møteplasser/ arenaer
- Trivsel og nærhet til viktige funksjoner
 - Infrastruktur
- Omdømme
 - Medias rolle

Mao et helhetlig ansvar og behov for samarbeid på flere områder og nivåer

Hentet fra rapport «Innvandrere i Oppland – inkludering og bolyst». Likestillingssenteret

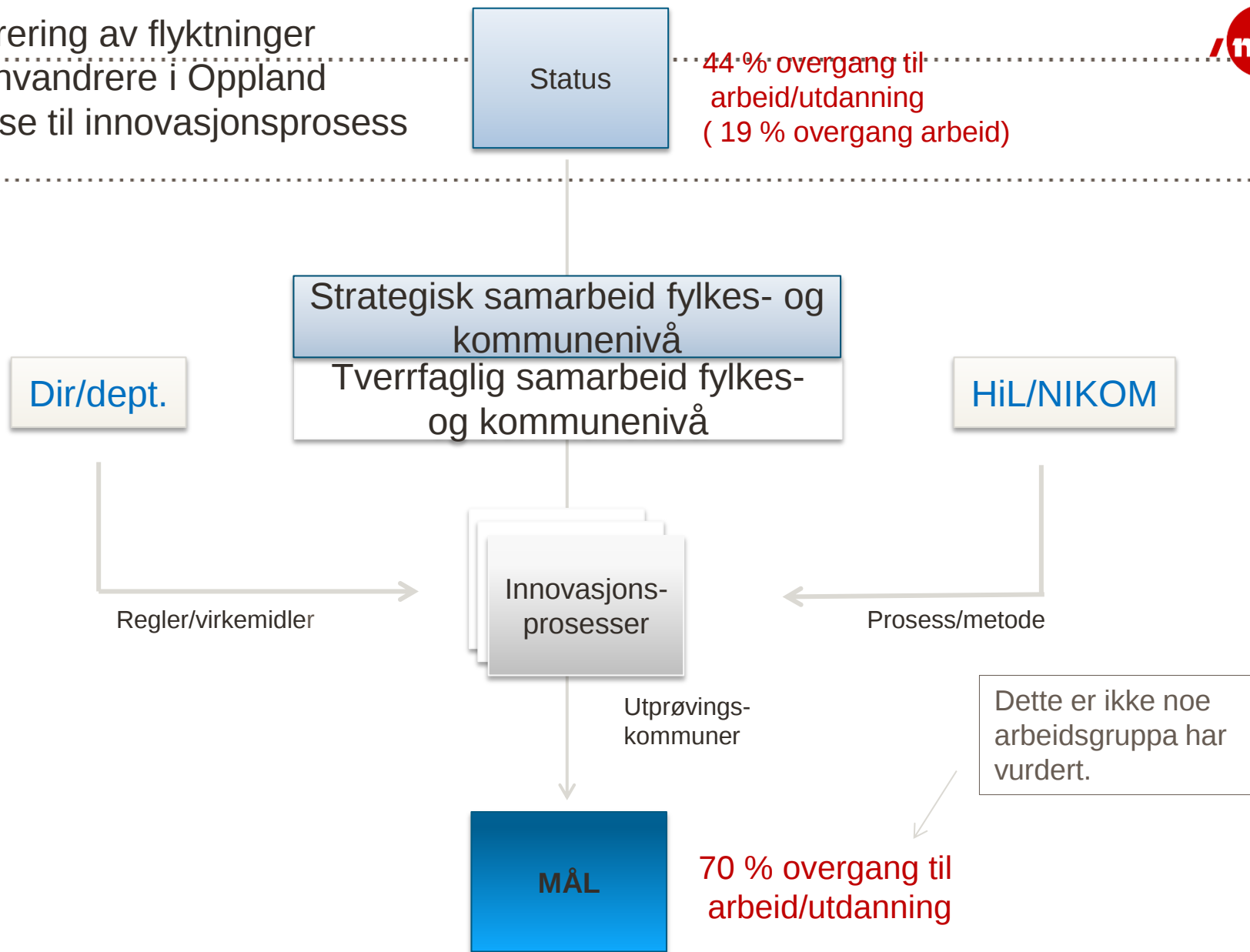
Mål for innovasjonsprosessen (2016-2019)

Mål:

- Arbeidsinnvandring og flyktninger en ressurs for vår region
- **Utvikle modeller for integrering i arbeidsliv og sivilsamfunn ved hjelp av samarbeidsdrevet innovasjon.**
- 70 % overgang til arbeid/utdanning etter gjennomført introduksjonsprogrammet

Integrering som regionalt virkemiddel krever en koordinert og samlet innsats på lokalt og regionalt nivå

Integrering av flyktninger og innvandrere i Oppland - skisse til innovasjonsprosess

Deltakere i innovasjonsprosessen

- Nordre Land kommune
- Vågå kommune
- Sel kommune
- Sel statlige mottak – Ostra consult AS
- Høgskolen i Lillehammer.

Høgskolen i Lillehammer ansvarlig

Prosjektets gang

FASE 1: Kartlegge fakta og praksis

Ansvarlig: Deltakende kommuner/
asylmottak

Oppstart,
forankring

Kartlegge snubletråder og muligheter ihht
utfordringsbildet

Forberede
Fase 2

Systematisering og
analyse. Rapport

Erfaringsdeling og informasjonsarbeid

FASE 2: Innovasjonsprosess

Ansvarlig: Høgskolen i Lillehammer

Samarbeidsdrevet innovasjon i kommunene

Feb/Mars 2016

April/Mai 2016

Høst 2019

Prosjektets organisasjon

Styringsgruppe:

- Integreringsforum (FM, NAV, Imdi, Politi, KS, Husbanken, Bufetat, UDI, FK) med tiltredelse av
 - HIL
 - Ordførere i pilotkommuner

Arbeidsgruppe i fase 1 + mandat

Randi Irene Midthaugen, Fylkesmannen i Oppland (leder)

Anders Riis, Fylkesmannen i Oppland

Gro Taraldsen, Fylkesmannen i Oppland

Mari-Anne Øyhaugen, NAV Oppland

Kjell Ivar Iversen, HIL

Anastasia Pettersen, IMDI

Liv Kari Ringen, Oppland Fylkeskommune

Mandat:

- Lage en prosjektplan
- Bistå med relevant informasjon/erfaringsdeling mellom prosjektdeltakerne samt andre prosjekter inn i arbeidet
- Legge til rette for ett fellesmøte med alle involverte parter – deling av erfaringer mv.
- Dele oppsummeringsrapportene med kommunene

Hva trenger vi for å komme i gang?

Fase 1:

- Forankre arbeidet politisk/administrativt
 - Ansvarlig: Rådmann

- Etablere prosjektgruppe i Nordre Land og Vågå kommune
 - Ansvarlig: Rådmann som anbefales å være leder av prosjektgruppen
 - Bør også inkludere arbeidsliv, sivilsamfunn, statlige og kommunale instanser

- Etablere samarbeid/prosjektgruppe med asylmottaket i Sel kommune
 - Ansvarlig: Rådmann i samarbeid mottaksleder.
 - Avklare hvem som skal delta fra kommunen?
 - Bør også inkludere arbeidsliv, sivilsamfunn, statlige og kommunale instanser
 - Rådmann anbefales å være leder

- Oppstartsmøte med involverte parter, 25 februar.
 - Frist for å oppnevne personer til prosjektgruppene i kommunene, dato?
 - Sette opp møteplan for styringsgruppa og prosjektdeltakere i fase 1
 - Oppsummeringsmøte mellom fase 1 og fase 2
 - Planlegging av fase 2
 - Ansvarlig: Leder av styringsgruppa

Hva skal prosjektgruppene i fase 1 gjøre

Felles for alle:

- Oversikt over hvem som deltar i prosjektgruppen, samt møteplan. Struktur for arbeidet
- Referater fra prosjektgruppene
- Kartlegge snubletråder og muligheter i hht til utfordringsbildet (foil 4-7). Oppsummering og rapport.
- Utforme tydelig prosjektmål og milepæler
- Forberede fase 2: Innovasjonsprosessen i samarbeid med HiL.
 - Forankring
 - Organisering (hvem, hva, hvordan, strukturer)
 - Konsekvensvurderinger
 - Behov for bistand/støtte (hva, hvem og hvordan)
- Det forutsettes at skjønnsmidler/fullmaktsmidler fra Fylkesmannen ses i sammenheng med prosjektet

Nordre Land, Sel og Vågå:

- Kopi av samarbeidsavtale som viser ansvarsfordeling mellom NAV og kommunen om introduksjonsprogrammet
- Dokumenter/info som beskriver samarbeidsrelasjoner og samhandlingsmønstre (innad i kommunene)
- Skisse til organisasjonskart/oversikt over samarbeid (formelt og uformelt)

Asylmottaket i Sel:

- Kartlegging av kompetanse jfr tverrfaglig/sektorielt team (jfr foil 4) **Karrieresenter inn i denne kartleggingen.**
- Kartlegge hvilke muligheter for aktiviteter/møteplasser/arbeid finnes i kommunen mens de bor på mottaket

Kommunikasjon

- **Ansvar:** Kommunene, en av de tre kommunene som får ansvaret for å rapportere erfaringer fra prosjektkommunene.

- **Kommunikasjon ut**
 - Det bør være en nettside kommunene abonnerer på.
 - Hvilken nettside er kommunene mest inne på? FM, NAV eller fylkeskommunen sine nettsider.

- **Kommunikasjon inn**
 - Prosjektet må rapportere hvert kvartal.
 - De prosjektene som har fått skjønnsmidler/fullmaktsmidler må rapportere hvert kvartal. (det rapporteres på progresjon, hva som er gjort og erfaringer)